

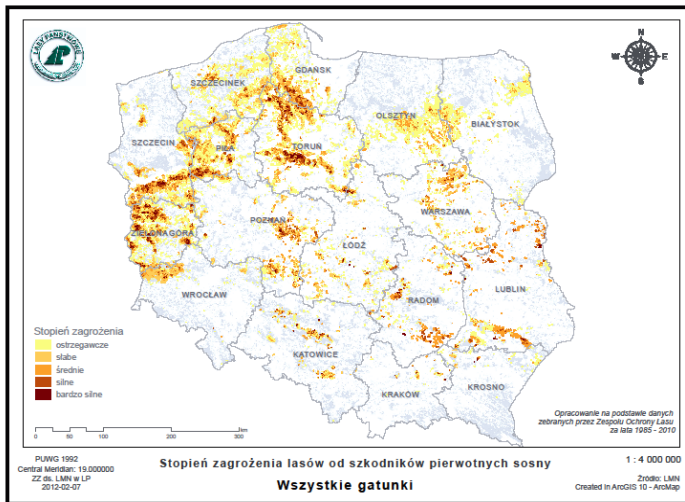

Las Państwowe

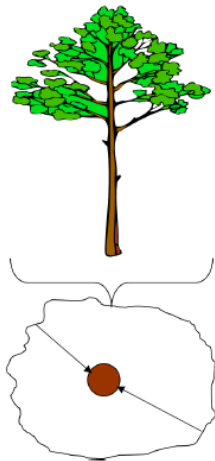

Narada Urzędzeniowa
do projektu urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Krotoszyn
na lata 2027-2036

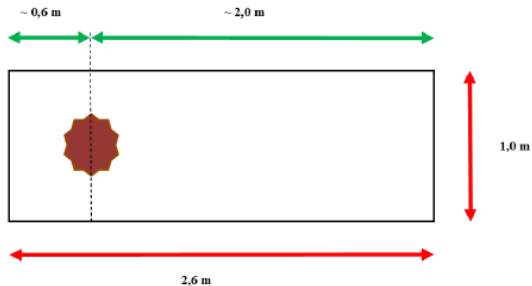
Krotoszyn, 03.03.2026 r.

Na podstawie potencjalnego zagrożenia od
szkodników pierwotnych sosny oraz
powierzchni obszarów gradacyjnych,
w 2024 r. uaktualniono wykaz stałych
partii kontrolnych, których jest obecnie
wyznaczonych – **24 szt.**

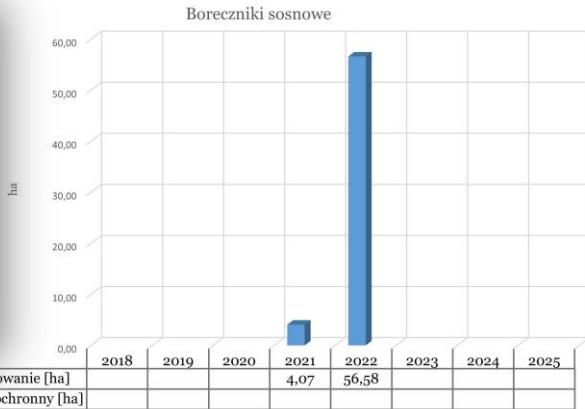
Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn obowiązującą metodą poszukiwań szkodników pierwotnych sosny jest metoda dwóch drzew.

Ryc. 2c. Schemat wyznaczonej powierzchni próbnej podczas jesiennych poszukiwań szkodników liściożernych sosny metodą dwóch drzew, – drzewo.

W latach **2018 – 2025** na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn stwierdzano występowanie zaledwie 2 gatunków zaliczanych do szkodników pierwotnych sosny:

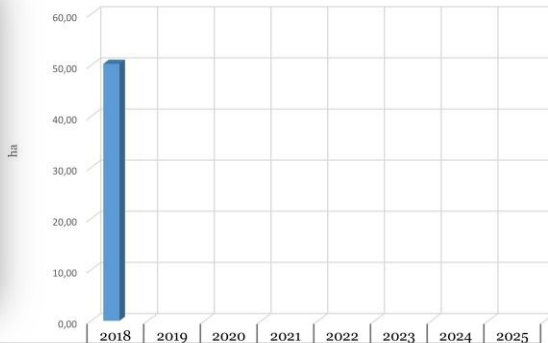
- ☞ **strzygoni choinówki:** 2018 r. - 50,27 ha,
- ☞ **boreczników sosnowych:** 2021 r. – 4,07 ha, 2022 r. – 56,58 ha.

Fot. Marek Wyszomirski

Strzygonia choinówka (*Panolis flammea*)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Występowanie [ha]	50,27							
■ Zabieg ochronny [ha]								

Szkodniki owadzie na gatunkach iglastych:

- ❖ Kornik ostrożebny: 2019 - 2024 r.
- ❖ Kornik drukarz: 2018 - 2021 r. , 2023 - 2025 r.
- ❖ Przyplaszczek granatek: 2020 r. , 2023 r.

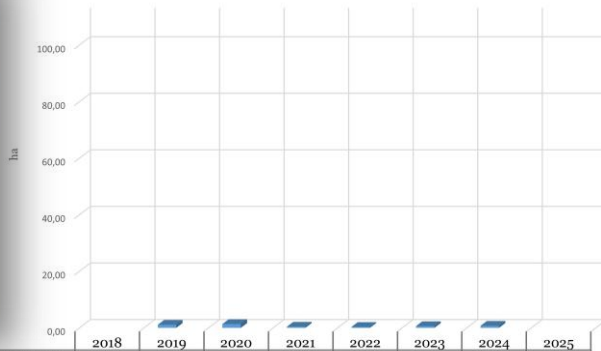

Fot. Marek W.Kozłowski

Kornik ostrożębny (*Ips acuminatus* Gyll.)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Występowanie [ha]		1,10	1,34	0,42	0,33	0,62	0,74	
■ Zabieg ochronny [ha]								

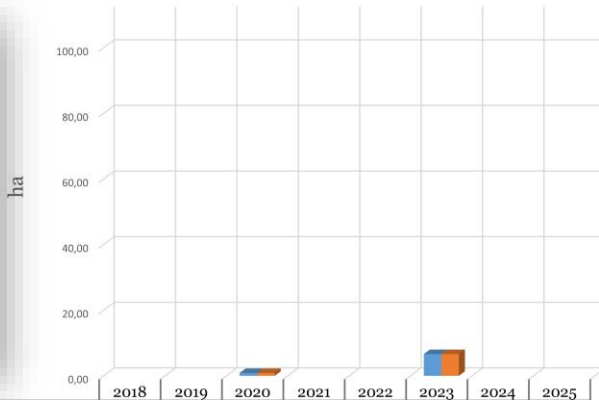
Fot. Gilles San Martin

Kornik drukarz (*Ips typographus* L.)

Przyplaszczek granatek (*Phaenops cyanea* Fabr.)

■ Występowanie [ha]			0,85			6,62		
■ Zabieg ochronny [ha]			0,85			6,62		

Szkodniki pierwotne w drzewostanach dębowych:

- ❖ Zwójki dębowe: 2018-2020 rok, zwalczanie 2019-2020 rok,
- ❖ Piędzik przedzimek i inne miernikowce: 2022-2023 rok,
- ❖ Skoczonos dębowiec: 2019-2024 rok,
- ❖ Kuprówka rudnica: 2023-2025 rok, zwalczanie 2024-2025 rok.

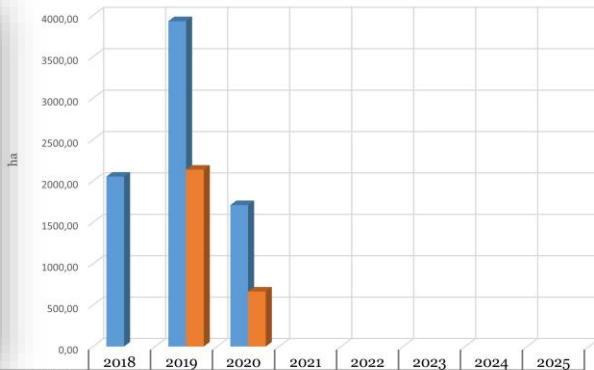

Fot. P. Dyba

Fot. ZOL w Łopuchówku

Zwójki dębowe

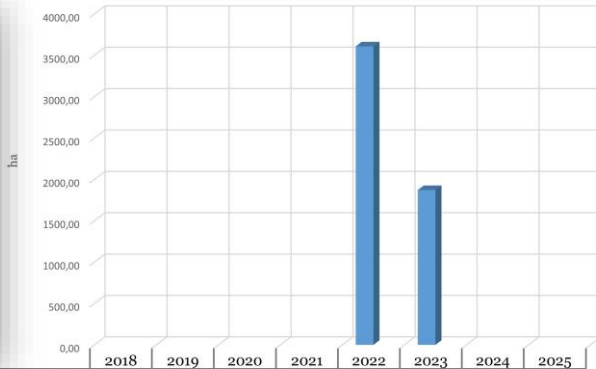

■ Występowanie [ha]	2018	2051,65	3929,84	1708,17	2021	2022	2023	2024	2025
■ Zabieg ochronny [ha]			2136,00	664,00					

Fot. ZOL w Łopuchówku

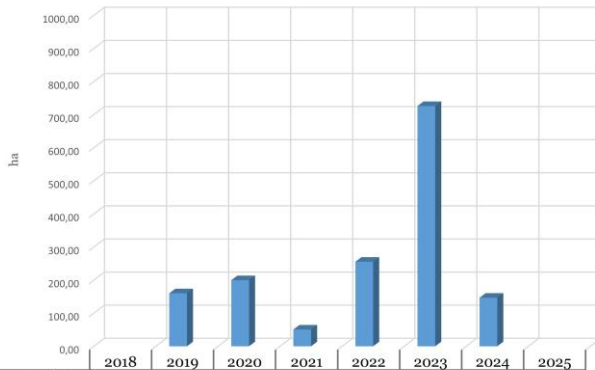
Piedzik przedzimek i inne miernikowce

■ Występowanie [ha]					3607,0	1870,6		
■ Zabieg ochronny [ha]								

Skoczonos dębowiec (*Orchestes quercus* L.)

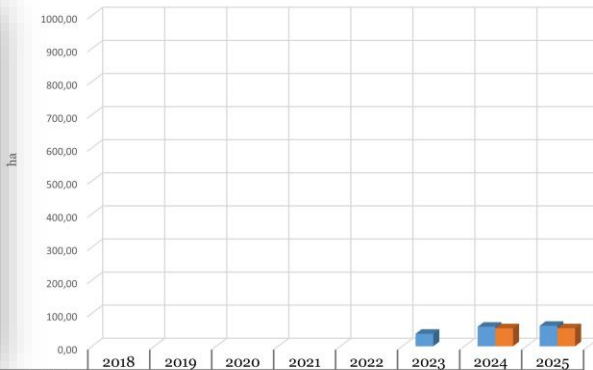

■ Występowanie [ha]	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Zabieg ochronny [ha]		160,17	199,74	50,61	255,48	725,92	146,73	

Fot. ZOL w Łopuchówku

Kuprówka rudnica (*Euproctis chrysorrhoea* L.)

■ Występowanie [ha]						37,82	59,06	61,84
■ Zabieg ochronny [ha]							54,43	54,43

Szkodniki owadzie na gatunkach liściastych:

❖ Opiętki: 2019 r. – 2025 r.

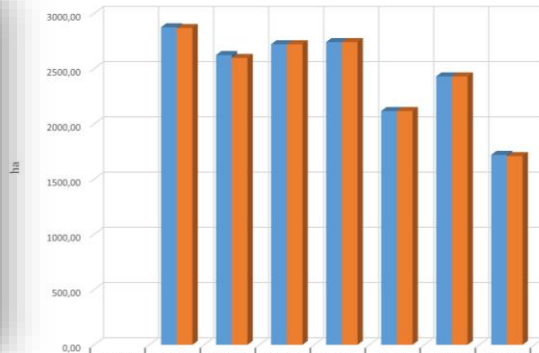

Fot. B. Dudzic

Fot. Jacek Strojny

Opiętki

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Występowanie [ha]		2875,33	2624,00	2721,34	2741,20	2116,74	2430,09	1719,79
■ Zabieg ochronny [ha]		2868,45	2597,50	2721,34	2741,20	2116,74	2430,09	1708,36

Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn
nie odnotowano w ciągu ostatnich 10 lat
żadnych istotnych szkód od pędraków.

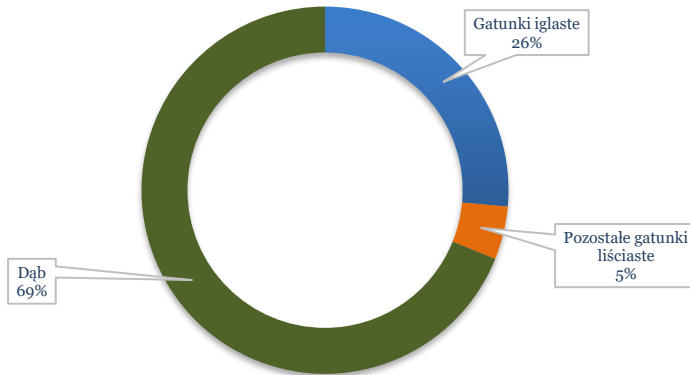
Szkody abiotyczne:

- ❖ Obniżenie poziomu wód, susza: 2018 r. – 2025 r., **2023 r.**
- ❖ Zmrożenia, zwarzenia: 2021-2023 r., **2024 – 2025 r.**
- ❖ Podtopienia i zalania: 2018-2025 r., **2024 r.**
- ❖ Pożar: 2018 – 2025r.
- ❖ Wiatr: 2019 r., 2022 r.

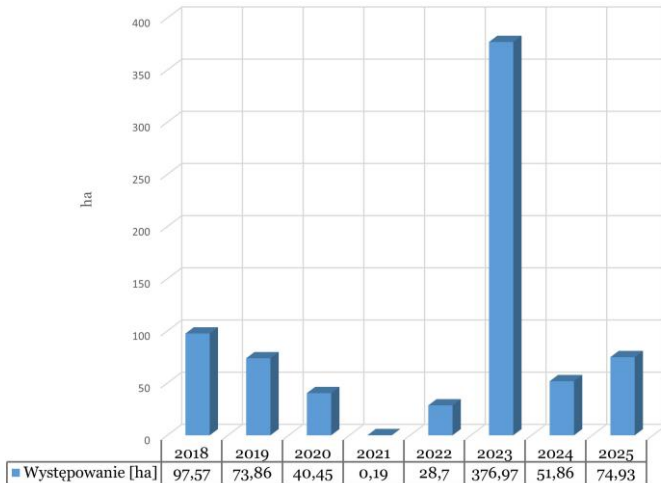

www.lasy.gov.pl

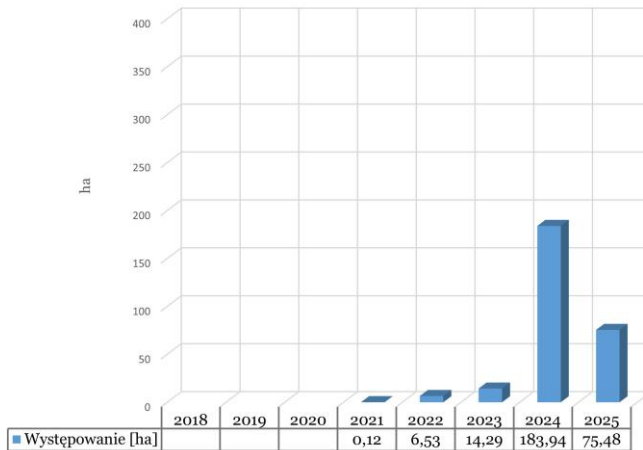
Pozyskanie posuszu, wywrotów i złomów [m3]

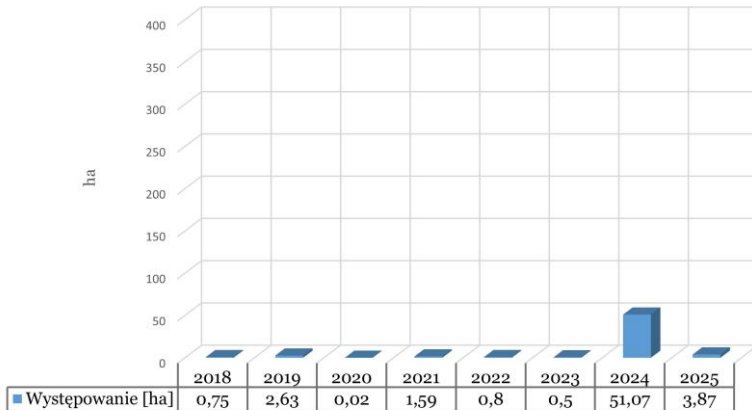
Obniżenie poziomu wód, susza

Zmrożenia, zwarzenia

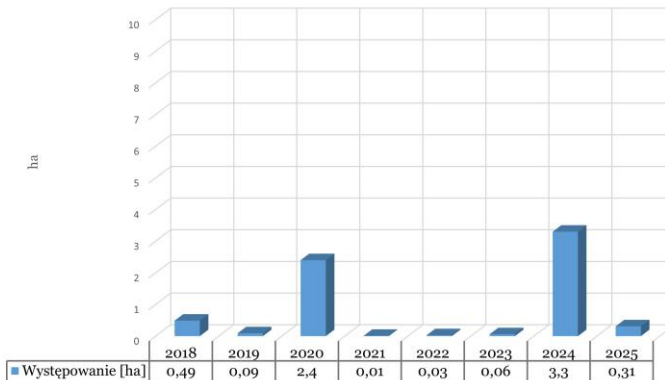

Podtopienia i zalania

Pożar

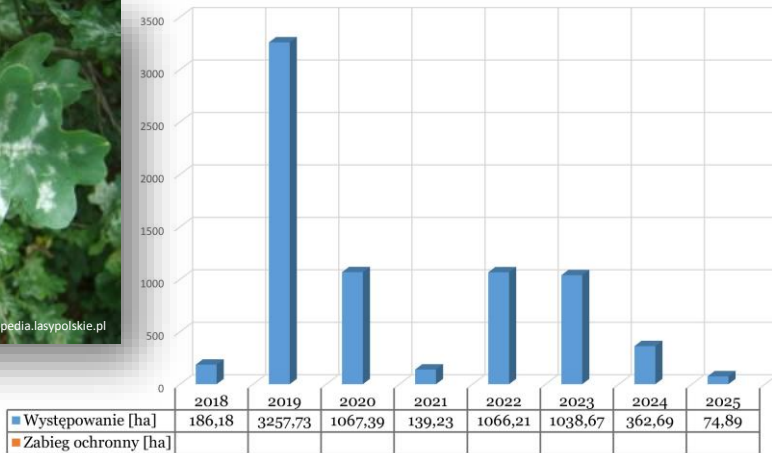

Choroby grzybowe i inne:

- ❖ Mączniak prawdziwy dębu: **2018-2025 r.**
- ❖ Zamieranie dębów: 2018 r.
- ❖ Huba sosny: 2018 r. – 2024 r.
- ❖ Opieńkowa zgnilizna korzeni: 2018 r. - 2025 r.,
- ❖ Zamieranie buka: 2018 r. - 2023 r.
- ❖ Zamieranie olszy: 2018 r. - 2023 r., 2025 r.
- ❖ Zamieranie jesionu: 2018 r. - 2023 r., 2025 r.
- ❖ Jemioła: **2018 r. – 2025 r.**

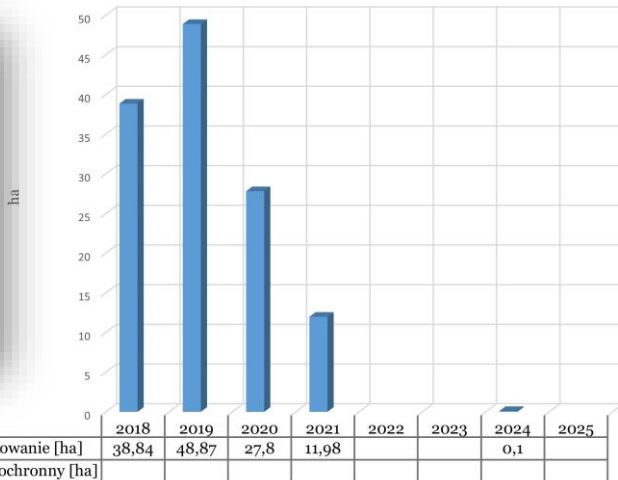
Mączniak prawdziwy dębu (*Microsphaera alphitoides*)

Encyklopedia.lasypolskie.pl

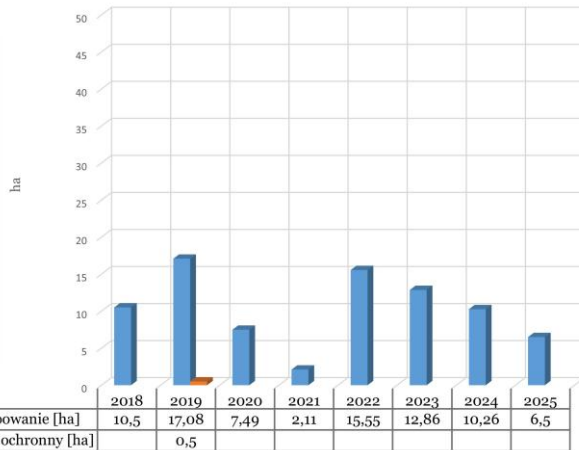
Huba sosny (*Phellinus pini*)

www.zollodz.lasy.gov.pl

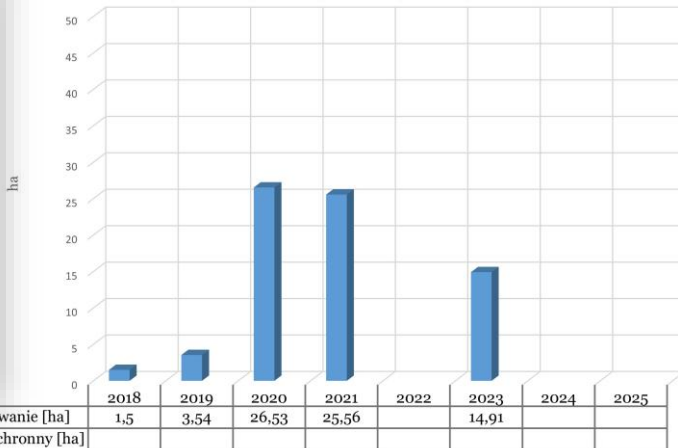
Opieńkowa zgnilizna korzeni

Fot. P. Kutczyńska

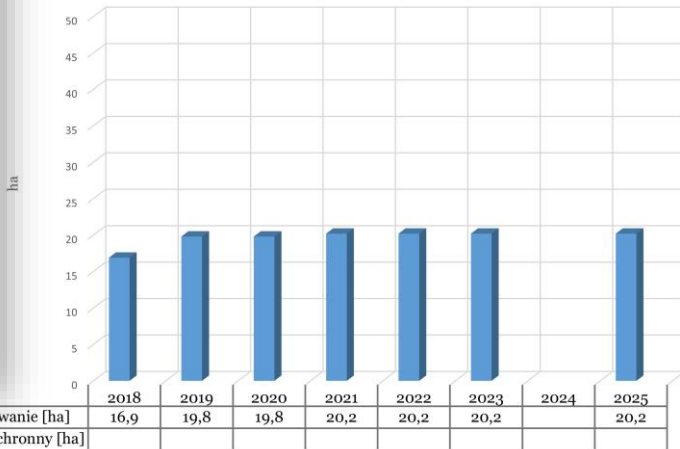
Zamieranie buka

Encyklopedia.lasypolskie.pl

Zamieranie olszy

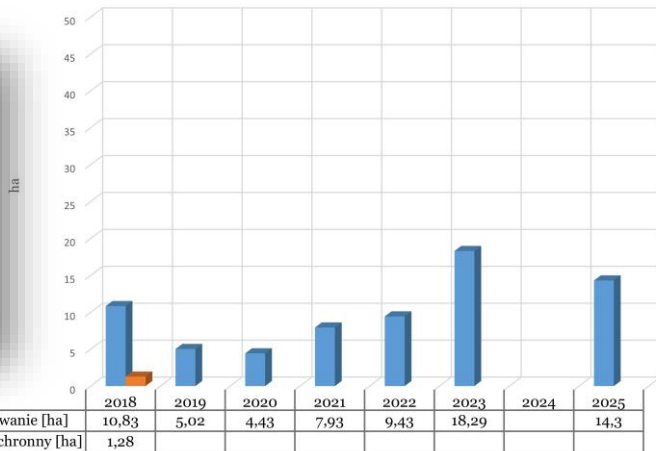

■ Występowanie [ha]
 ■ Zabieg ochronny [ha]

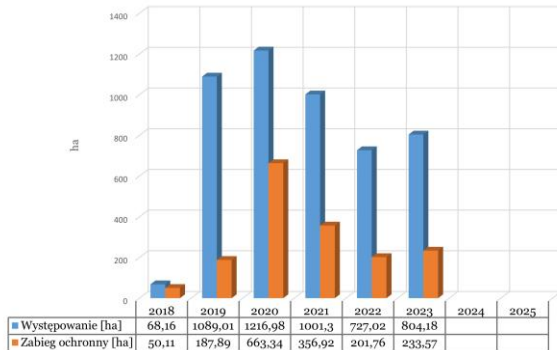
Fot. Nenad Keča

Zamieranie jesionu

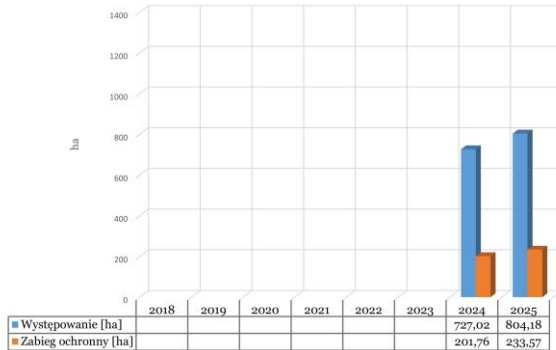

Jemiola na gatunkach iglastych

Jemiola na sośnie (od 2024r.)

Szkody powodowane przez zwierzyinę:

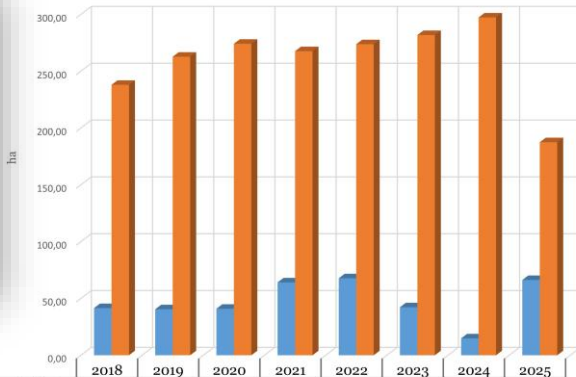
- ❖ Jeleniowate: 2018 r. - 2025 r.
- ❖ Gryzonie: 2018 r.- 2025 r.
- ❖ Bóbr: 2018 r. - 2025 r.
- ❖ Dzik: 2023 r., 2025 r.
- ❖ Zając: 2025 r. incydentalnie

www.kulik.org.pl

Jeleniowate (Cervidae)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Występowanie [ha]	41,53	40,49	40,92	64,12	67,75	42,27	14,86	66,23
■ Zabieg ochronny [ha]	237,96	262,71	274,11	267,60	273,71	281,78	297,25	187,47

Gryzonie

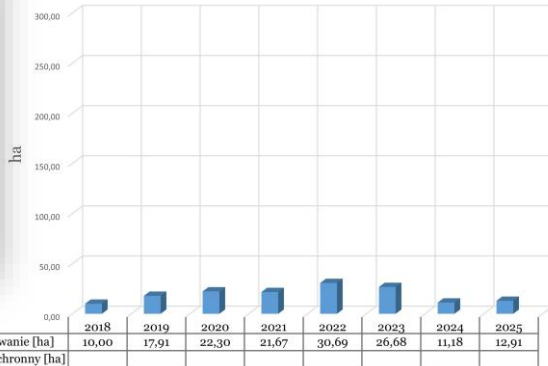

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ Występowanie [ha]	14,00	8,72	5,55	5,46	10,66	7,06	10,58	7,51
■ Zabieg ochronny [ha]	14,00	8,72	5,55	5,46	10,66	7,06	10,58	7,51

www.wlin.pl

Bóbr europejski (*Castor fiber*)

Podsumowanie

- Stan zdrowotny drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn należy uznać za **zadowalający**. Część drzewostanów wykazuje **cechy obniżonej stabilności**, wynikające z oddziaływania niekorzystnych warunków klimatycznych, w szczególności **długotrwałych okresów suszy**, a także z występowania organizmów szkodliwych oraz innych procesów biologicznych i fizjologicznych zachodzących w ich strukturze.
- Obserwacje i ewidencja szkód z ostatnich ośmiu lat wskazuje, że wśród czynników biotycznych największe znaczenie dla stabilności i zdrowotności drzewostanów mają **szkodniki pierwotne i wtórne drzewostanów dębowych**.
- W latach 2019, 2020, 2024 i 2025 wykonano agrolotnicze zabiegi wielkoobszarowego ograniczania liczebności owadów w związku z zagrożeniem ze strony **zwójki zieloneczki** oraz **kuprówki rudnicy** (w latach 2019–2020 zwójkę zieloneczkę zwalczano na łącznej powierzchni **2800,00 ha**, natomiast w latach 2024–2025 kuprówkę rudnicę na łącznej powierzchni **108,86 ha**).

Podsumowanie

- W celu utrzymania dobrego stanu zdrowotnego lasu w latach 2018–2025 przeprowadzono również mechaniczne zabiegi ochronne, mające na celu ograniczenie występowania szkód powodowanych przez szkodniki owadzie, na łącznej powierzchni **17 219,38 ha**.
- W latach 2018–2025 pozyskano łącznie **382 450,67 m³ posuszu**, z czego złomy i wywroty stanowiły 54 704,17 m³. Spośród pozyskanego posuszu, złomów i wywrotów **74% stanowiły gatunki liściaste** (w tym **dąb 69%**), natomiast **26% gatunki iglaste**.
- Od 2018 roku stwierdza się **osłabienie i zamierania drzew** w związku z rozwojem półpasożyta **jemiola pospolita rozpierzchła**.
- Uprawy, młodniki oraz drzewostany powyżej 20 lat systematycznie ulegają osłabieniu w wyniku występowania grzyba *Microspora albitoides* powodującego **mączniaka prawdziwego dębu**.
- W okresie 2018–2025 obserwuje się **utrzymujące** na podobnym poziomie **uszkodzenia powodowane przez zwierzynę płową**.

Podsumowanie

- Do najważniejszych czynników abiotycznych przyczyniających się do powstawania szkód należy zaliczyć **obniżenie poziomu wód, suszę, zmrożenia, zwarzenia**, okresowe podtopienia i zalania.
- Długotrwały deficyt wodny, okresy z brakiem pokrywy śnieżnej oraz bardzo niskie roczne sumy opadów obniżają stabilność głównie drzewostanów dębowych.
- Wyżej wymienione czynniki abiotyczne potęgują zwiększone występowanie populacji szkodników owadzych:

W drzewostanach liściastych: zwójki dębowe; miernikowcowate; opietki; wyrzynnik dębowiec; rozwiertki.

W drzewostanach iglastych: boreczniki sosnowe; strzygonia choinówka (niewielkie znaczenie); kornik drukarz; przyplaszczek granatek; kornik ostrozębny.

Las Państwowe

Dziękuję za uwagę

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku
Łopuchówko 1, 62-095 Murowana Goślina
zollopuchowko@lasy.gov.pl
tel.: +48 61 812 01 81